

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма Соціальна робота

форма(и) навчання денна та заочна

КИЇВ 2025

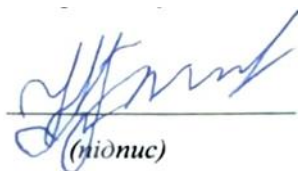
РОЗРОБНИКИсилабусу: кандидат політичних наук, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних дисциплін

(підпис)

Алла Шаповалова

Доктор філософських наук, професор кафедри психології, філософії та суспільних наук

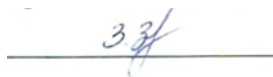

(підпис)

Ігор КУДРЯ

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри державно-правових та гуманітарних наук
Протокол № 1 від 28.08.2025 року

Завідувач кафедри

33/

Зореслава ЗАХОЖАЙ

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Світлана КОПИЛОВА

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, кодв ОПП	Соціальна політика України, ОК2.18 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5-й семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти))	4 кредитів ЄКТС (120 год), з них: 44 год. аудиторного навантаження (22 години лекційних, 22 години семінарських) та 76 годин самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в он-лайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Кудря Ігор Георгійович (доцент, доктор філософських наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9. Контактна інформація викладача	kudria.ihor@tnu.edu.ua
10. Посилання на си́лабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Дисципліна «Соціальна політика України» є сучасною і дає можливість студенту ознайомитися з різноманітними концепціями і принципами вивчення соціальної політики України. У навчальному курсі особлива увага приділяється вивченню нормативно-правового забезпечення соціальної політики в країні, проблемам соціального та пенсійного забезпечення. Окремі теми присвячені вивченню соціальної політики у боротьбі з корупцією та системі соціального захисту людини.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Метою дисципліни «Соціальна політика України» є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей соціальної політики, а також набуття навичок їх практичного використання; забезпечення науково-інформаційної основи для формування широко освічених і соціально активних професіоналів, які усвідомлюють своє місце у сучасному суспільстві та здатних прогнозувати можливості щодо вирішення проблем соціальної політики в Україні. Основними завданнями дисципліни є: сприяння формуванню гуманістично-орієнтованого професійного світогляду

	майбутнього спеціаліста з соціальної роботи; розуміння студентами основних етапів розвитку соціальної політики як науки, її видів і сучасних напрямків; бачення соціальної політики як цілісної саморегулюючої системи; опанування основних категорій та понять соціальної політики; формування розуміння особливостей аналізу основних суспільних процесів; ознайомлення з методиками, нормативними документами, що визначають і регламентують заходи щодо соціальної політики.
Пререквізити	Історія та культура України, Теорія та історія соціальної роботи Система організації соціальних служб Право регулювання соціальної роботи
Постреквізити	Соціологія громадської думки, Соціальна робота в громаді Політико-правові засади протидії корупції
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, схеми, відео матеріали, навчальні фільми, індивідуальні науково-дослідні завдання, розв'язання практичних задач, кейсів. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі на єдиній платформі Google Suite Education; через Google Classroom. У дистанційному режимі лекції/практичні/семінарські заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточною комунікацією з викладачем здійснюється через Classroom, корпоративну пошту, а також у месенджерах Telegram і Viber.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК-4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях).

ЗК-5.Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-7. Здатність до усного і письмового професійного спілкування як державною, так і іноземними мовами

ЗК-10.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, оцінювати повноту та можливості її використання.

ЗК16Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні компетентності

СК-2.Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК-13.Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

РН1. Вміння здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН8.Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки

РН22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

Назва розділу і тем	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усього	У тому числі	усього	У тому числі

		л	сем.	п	с.р.		л	сем.	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ										
Тема 1. Соціальна політика як наука і навчальна дисципліна	16	4	4		8					
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення соціальної політики в Україні	14	4	4		6					
Тема 3. Основні етапи розвитку соціальної політики	14	4	4		6					
Тема 4. Моделі соціальної політики	16	4	4		8					
Разом за I розділом:	60	16	16		28					
Розділ II. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ										
Тема 5. Система соціального захисту людини	16	4	4		8					

5. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Назва розділу і теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем.	п	с.р.		л	сем.	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ										
Тема 1. Соціальна політика як наука і навчальна дисципліна	16	2	4		10					
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення соціальної політики в Україні	14	4	2		8					
Тема 3. Основні етапи розвитку соціальної політики	14	2	2		10					
Тема 4. Моделі соціальної політики	16	2	4		10					
Разом за I розділом:	60	10	12		38					
Розділ II. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ										
Тема 5. Система соціального захисту людини	16	2	4		10					

Тема 6. Соціальне страхування і пенсійне забезпечення	14	4	2		8					
---	----	---	---	--	---	--	--	--	--	--

Тема 7. Форми захисту соціально вразливих категорій населення	14	4	2		8					
Тема 8. Соціальна політика боротьби з бідністю	16	2	2		12					
Разом за Прозділом:	60	12	10		38					
Усього годин за семестр	120	22	22	-	76					
Форма контролю – екзамен										

6. Організація самостійної роботи студентів

Структура дисципліни «Соціальна політика України» передбачає 44 аудиторні години. Викладач повинен враховувати завдання курсу, забезпечуючи своєю діяльністю їх виконання, а також здійснювати контроль знань і консультативний супровід навчальної роботи студентів по ходу освоєння ними програми.

Програма розрахована також на поглиблену самостійну роботу бакалаврів. У лекціях викладаються лише вузлові питання і найбільш важливий матеріал, даються вказівки щодо вирішення практичних завдань і вивчення літератури, список якої додається до програми.

Оцінювання знань та підготовки студентів за дисципліною здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

- знання понять іно-категоріального апарату курсу;
- володіння методами пошуку інформації; вміння відбирати та аналізувати інформацію при підготовці доповідей на семінарських заняттях, здатність сформулювати власну точку зору, логічність і доказовість викладу;
- вміння розв'язувати практичні завдання;
- ступінь використання нових знань, отриманих в рамках курсу, в процесі навчальної роботи і на іспиті;
- манера подачі матеріалу.

Методичні рекомендації студенту

Самостійна робота студента – це важливий етап підготовки фахівця. У процесі самостійної роботи студент має навчитися працювати з основними

та додатковими джерелами, конспектувати їх; готувати відповіді на питання у вигляді тез та розширених конспектів; опанувати лекційний матеріал (розбиратися у сутності визначених концептів та понять, з'ясувати основні тези лекції, відповісти на основні та додаткові запитання за темою лекції тощо).

При вивченні навчальної дисципліни студентам пропонуються наступні види самостійної роботи:

- конспектування лекцій;
- підготовка до семінарських занять,
- виконання індивідуальних завдань (реферат та есе).

Підготовку до семінарських занять слід починати з вивчення відповідної глави підручника або відповідного конспекту лекцій. На наступному етапі підготовки необхідно ознайомитися з літературою до теми семінарського заняття. Після цього рекомендується скласти тези відповіді на всі питання семінарського заняття.

Під час самостійної роботи студенти повинні працювати з основною та додатковою літературою за темами. Це вимагає від них вміння конспектувати відповіді як на окремі питання, так і загальні теми.

Важливу роль при роботі над літературою грає організація праці. Перш за все, читання монографії здійснюється на двох рівнях: первинний перегляд передбачає загальне ознайомлення - з титульним аркушем, змістом, передмовою, укладенням, покажчиками. Що стосується вивчення самого тексту, то основними методами тут є конспектування та реферування, тобто короткий виклад у письмовому вигляді змісту книги. При цьому слід пам'ятати, що як правило існує три основних види конспекту:

- текстуальний - при якому конспектування робиться з незначними відхиленнями від тексту оригіналу, тобто виписуються найбільш важливі висновки та ідеї;
- вільний конспект - в цьому випадку текст переробляється з урахуванням особистих індивідуальних, творчих особливостей студента, допускається виклад матеріалу власними словами, яке однак, не повинно змінювати загальний зміст твору;
- зведений конспект - готується за різними джерелами з метою розкрити певне питання. У зведеному конспекті узагальнюється зміст низки близьких за тематикою та змістом джерел в певній послідовності.

Під час самостійної роботи студенти повинні працювати з основною та додатковою літературою за темою дослідження. Це вимагає від них вміння конспектувати відповіді як на окремі питання, так і загальні теми. Особливу

роль робота з літературою грає в процесі підготовки рефератів та наукового есе.

Реферат – це письмова робота науково-дослідницького формату, де стисло, оглядово викладається сутність певного наукового питання. Для підготовки реферату студенту необхідно опрацювати не менше 5 наукових джерел, чітко визначити (операціоналізувати) головні поняття теми, яку він досліджує, окреслити головні наукові підходи до її вивчення та стисло подати інформацію з проблемного питання.

Підготовка реферату сприяє поглибленню та закріпленню теоретичних знань з питань навчального курсу. Студенти набувають навичок самостійної роботи з літературою, навчаються порівнювати, аналізувати та систематизувати інформацію з різних галузей знань, мають можливість для порівняння їх з практичним досвідом. При виконанні самостійної роботи студенти користуються рекомендованою літературою та прикладами з власної практики, прагнучи, щоб конкретний матеріал був органічно пов'язаний з теоретичними положеннями.

Підготовка реферату вимагає опрацювання джерел (не менш 5), на основі яких студент формулює ставлення до визначеної проблеми та відображає його в письмовій формі. В рефераті повинні бути наступні частини: 1) вступ (0,5-1 сторінка), де визначена актуальність та головні завдання щодо вивчення даної проблеми; 2) основна частина (7-8 сторінок тексту), де студент досліджує поставлену проблему; 3) висновки (до 1 сторінки тексту) – основні висновки з роботи та 4) список використаних джерел (не менш 10 найменувань). Реферат повинен бути написаний науковою мовою, мати в тексті посилання на джерела (цитати, статистичні дані) тощо.

Есе – це самостійний творчий, науковий і критичний розгляд різних поглядів щодо теми, внаслідок якого переконливо й аргументовано доводиться одна позиція – теза, заявлена у назві есе.

Основна частина тексту – власні думки, міркування, пояснення, аргументація, інтерпретації, які обґрунтовуються емпіричними даними або висновками інших дослідників.

Відповідно, самостійна робота студента складається з: 1) опрацювання лекційного матеріалу; 2) роботи з літературою; 3) підготовки реферату (до 10 сторінок, не менш 10 джерел у списку літератури); 4) підготовки есе (до 5 сторінок).

Теми рефератів:

1. Предмет навчальної дисципліни. Мета, завдання, значення навчального курсу.

2. Соціальна політика у системі знань про людину.
3. Класифікація джерел інформації щодо соціальної політики.
4. Державна її роль в реалізації соціальної політики. Принципи соціальної політики.
5. Соціальна політика і соціальна справедливість.
6. Соціальне партнерство, його роль у вирішенні соціальних проблем.
7. Соціальні нормативи як відправна точка соціальної політики.
8. Державні соціальні стандарти – основа нормативно-правового забезпечення соціальної політики.
9. Базовий державний мінімальний соціальний стандарт. Принципи, цілі й завдання соціальної стандартизації.
10. Система державних соціальних стандартів і нормативів в Україні.
11. Основні та додаткові види державних соціальних гарантій.
12. Правове і нормативно-методичне забезпечення соціальної політики.
13. Міністерство соціальної політики як суб'єкт реалізації соціально-політичних завдань країни. Цивілізація і соціальна політика.
14. Розвиток теоретичних засад соціальної політики в західній соціології XIX – першої половини XX ст.
15. Розвиток теоретичних підходів до побудови соціальної політики в другій пол. XX ст.
16. Історія бідності і розвиток теоретичних основ соціальної політики в західній соціології XIX — першої половини XX ст.
17. Історія становлення системи соціального страхування.
18. Історія розвитку соціального захисту.
19. Становлення інституту соціальної політики в Україні.
20. Концепція соціальної держави. Соціально-орієнтована економіка.
21. Структура суспільства і соціальні реформи.
22. Підходи до класифікації моделей соціальної політики.
23. Державна загального добробуту (welfare state).
24. Скандинавська модель соціальної політики. Ліберальна модель соціальної політики.
25. Корпоративна (консервативна) модель соціальної політики.
26. Особливості соціальної політики окремих країн (Японія, Швеція, США, Німеччина, Франція, Велика Британія, Україна).
27. Соціальний захист як система. Визначення категорій «соціальний захист», «соціальна безпека» та «соціальне забезпечення».
28. Напрямок та форми соціального захисту.
29. Превентивна та реабілітаційна функції соціального захисту.
30. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.
31. Принципи побудови системи соціального захисту в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки.
32. Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні.

33. Формування систем соціального захисту в різних країнах.
34. Сучасні світові тенденції системи соціального захисту. Політика соціального страхування.
35. Соціальне страхування, його види.
36. Криза парадигми соціального страхування та її причини.
37. Політичні засади впровадження систем соціального страхування.
38. Суть систем соціального страхування за кордоном.
39. Пенсія як соціально-політична категорія.
40. Види пенсій та критерії їх призначення.
41. Сучасний стан і проблеми пенсійної системи України.
42. Мета, напрям і завдання пенсійної реформи в Україні.
43. Суть системи пенсійного забезпечення за кордоном.
44. Політика соціального страхування.
45. Соціальне страхування, його види.
46. Криза парадигми соціального страхування та її причини.
47. Політичні засади впровадження систем соціального страхування.
48. Суть систем соціального страхування за кордоном.
49. Пенсія як соціально-політична категорія.
50. Види пенсій та критерії їх призначення.
51. Сучасний стан і проблеми пенсійної системи України.
52. Мета, напрям і завдання пенсійної реформи в Україні.
53. Суть системи пенсійного забезпечення за кордоном.
54. Бідність як соціальна категорія та важлива соціальна проблема.
55. Глобальний і локальний вимір бідності.
56. Абсолютна, соціальна, відносна, фізична бідність.
57. Шляхи вирішення проблем бідності.
58. Бідність як соціальна хвороба.
59. Поняття структурної бідності. Зміни у сприйнятті бідності.
60. Співвідношення та взаємовплив наукового та етичного підходу в дослідженні бідності.

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Соціальна політика як наука та навчальна дисципліна.
2. Соціальна політика як система знань про людину.
3. Соціальна політика як цілісна система, її структура.
4. Об'єкт соціальної політики (соціально-демографічна характеристика).
5. Цивілізація і соціальна політика.
6. Соціальна політика і соціальна справедливість.
7. Принципи соціальної політики.
8. Державні соціальні стандарти.

9. Базовий державний мінімальний соціальний стандарт.
10. Система державних соціальних стандартів і нормативів в Україні.
11. Основні та додаткові види державних соціальних гарантій.
12. Міністерство соціальної політики як суб'єкт реалізації соціально-політичних завдань країни.
13. Розвиток теоретичних засад соціальної політики в західній соціології XIX – першої половини XX ст.
14. Розвиток теоретичних підходів до побудови соціальної політики в другій пол. XX ст.
15. Напрямки еволюції соціальної політики: визначення системи пріоритетів.
16. Історія становлення системи соціального страхування.
17. Історія розвитку соціального захисту.
18. Становлення інституту соціальної політики в Україні.
19. Актуальність проблем соціальної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства.
20. Основні напрямки соціальної політики України.
21. Особливості соціальної політики окремих країн (Японія, Швеція, США, Німеччина, Франція, Велика Британія, Україна).
22. Структура суспільства і соціальні реформи.
23. Підходи до класифікації моделей соціальної політики.
24. Державна загальнодобробуту (welfare state).
25. Скандинавська модель соціальної політики.
26. Ліберальна модель соціальної політики.
27. Корпоративна (консервативна) модель соціальної політики.
28. Визначення категорій «соціальний захист», «соціальна безпека» та «соціальне забезпечення».
29. Напрямки та форми соціального захисту.
30. Превентивна та реабілітаційна функції соціального захисту.
31. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.
32. Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні.
33. Формування систем соціального захисту в різних країнах.
34. Сучасні світові тенденції систем соціального захисту.
35. Соціальне страхування, його види.
36. Криза парадигми соціального страхування та її причини.
37. Політичні засади впровадження системи соціального страхування.

38. Суть системи соціального страхування за кордоном.
39. Пенсія як соціально-політична категорія.
40. Види пенсій та критерії їх призначення.
41. Сучасний стан і проблеми пенсійної системи України.
42. Суть системи пенсійного забезпечення за кордоном.
43. Види соціально вразливих категорій населення та їх загальна характеристика.
44. Нормативні акти, що регламентують діяльність соціальної політики в Україні для соціально вразливих категорій населення.
45. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки соціально вразливих категорій населення.
46. Державна політика та гарантії соціального захисту молодих громадян.
47. Державна соціальна допомога дітям.
48. Державна соціальна допомога сім'ям.
49. Державна соціальна допомога інвалідам.
50. Державна соціальна допомога жінкам.
51. Бідність як соціальна категорія та важлива соціальна проблема.
52. Шляхи вирішення проблем бідності (український та закордонний досвід).
53. Рівні управління соціальною політикою.
54. Система утворююче державне соціальне законодавство.
55. Нормативні матеріали поточного характеру в соціальній політиці.
56. Соціальна нормотворчість на регіональному та місцевому рівнях.
57. Фінансово-кредитний механізм як інструмент утворення і використання фінансових ресурсів соціального спрямування.
58. Адміністративні рішення додаткової соціальної підтримки населення.
59. Державні соціальні служби і їхня роль у управлінні соціальними процесами.
60. Соціальна політика в галузі: охорони здоров'я.
61. Міграційні процеси в Україні та проблеми їх регулювання.
62. Основні пріоритети соціальної політики з регулювання сімейно-шлюбних відносин.
63. Шляхи подолання соціально-демографічної кризи.
64. Соціальна політика в галузі освіти.
65. Соціальна політика в галузі науки.
66. Соціальна політика в галузі культури.
67. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

68. Національні процеси в українському суспільстві та проблеми їх регулювання.
69. Соціально-класові відносини та основні напрямки їх регулювання.
70. Сучасні проблеми етнонаціонального розвитку суспільства.
71. Сутність соціально-трудових відносин і шляхи їх реформування.
72. Проблеми дотримання та захисту прав в свободі людини у сфері праці, на міжнародному рівні.
73. Основні напрямки реформування організації праці в Україні.
74. Перспективи «легалізації» зайнятості: методи державного впливу.
75. Регіональні та галузеві ринки праці.
76. Державна політика зайнятості: мета, завдання, механізми впливу.
77. Латентні (сховані) процеси в сфері зайнятості.
78. Сховане безробіття і схована зайнятість.
79. Фундаментальні конвенції МОП.
80. Інформаційне забезпечення оцінки ефективності державної політики зайнятості: закордонний і вітчизняний досвід. Поняття експертизи. Соціальна експертиза та її завдання.
81. Параметри рівня життя населення і динаміка соціальної напруженості.
82. Показники соціальної експертизи (адміністративна статистика, результати соціологічних опитувань).
83. Етапи, технології, методи та організація соціальної експертизи.
84. Перехід від капіталізму до соціалізму: реалізація силової моделі соціальної політики та її мети.
85. Перехід від соціалізму до капіталізму: реалізація моделі соціальної політики переважно економічними методами і її мети.

Технічна та програмна забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться оцінювання виконання самостійних робіт, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем. У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук/персональний комп'ютер/мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернету для:

- комунікації та опитувань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- виконання індивідуальних завдань,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в групі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються додаткові бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказувати джерело, використане під час виконання.
- Списування під час контрольних робіт не припустиме (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

8. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90– 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 75 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 66 – 74 б.

Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	Е: 60 – 65 б.
---	---------------

Видиконтролю:

Вхідний контроль знань здійснюють на перших навчальних заняттях з метою виявлення рівня базових знань, умінь та навичок студентів із навчальної дисципліни.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів та виконання самостійних робіт та індивідуальною роботою.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тематичного тесту.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку (питання для підготовки наведено у Додатку).

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	5	-	-	9	45	Залік
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	7	35	
Виконання модульної роботи	10	1	5	1	5	
Разом			15		85	
Розрахунок балу за курс: $100 + 100/2 = 100$						100

Критерії оцінювання для кожного виду робіт

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання завдань репродуктивного характеру :

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота (змістовність, ґрунтовність),	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково / невчасно	Не ко
Відповідність вимогам: різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недолі	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Завдання творчого характеру

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота,	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано
Обґрунтованість відповіді: аргументованість суджень, переконливість доказів, доповіді не обмежені матеріалами підручника, продемонстровано зв'язок теорії практикою; конкретність висновків;	Не викликає сумніву	Наявна	Фрагментарна	Сумнівна	Відсутнє
Творчий підхід і індивідуальний стиль: нестандартний підхід у подачі матеріалу, специфічність способу виконання завдання; участь у дискусіях та доповненні відповідей інших	Чітко простежується	Простежується	Скоріше простежується	Майже простежується	Відсутній

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів

9. Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

Нормативно-правові акти

1. Загальна декларація прав людини // Право людини: Міжнародні

Договори України: декларації, документи/ Упоряд. Ю. К. Качуренко. – К., 1992.

2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне страхування на випадок безробіття» // Людина і праця. – 2000 – №7.

3. Закон України Про зовнішню трудову міграцію (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, №49-50, ст.463). Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

4. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 29, ст. 377). Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

5. Закон України Про зайнятість населення (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 24, ст.243). Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

6. Наказ Міністерства соціальної політики України.
7. Єдиний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги (від 09.01.2020).
Режим доступу: www.docs.google.com
8. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991 р.
9. Положення про Міністерство соціальної політики України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/389/2011/paran31#n31>.
10. Положення про Пенсійний фонд України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/121/2001>.
11. Положення про Державну службу з питань інвалідів та ветеранів України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/397/2011>.
- Положення про Державну службу молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/636/2011>.
12. Положення про Міністерство охорони здоров'я України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/467/2011>.
13. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квіт. 2002 р. № 564;
14. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квіт. 2002 р. № 565. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
15. Про затвердження Типового положення про притулок для дітей: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 черв. 1997 р. № 565. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січ. 2004 р. № 87. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
17. Про затвердження Типового положення про соціально-реабілітаційний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 груд. 2005 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
18. Про затвердження Типового положення про СОС-дитяче містечко: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 берез. 2006 р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
19. Про затвердження Типового положення про соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 верес. 2005 р. № 878. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

20. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей сирих та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13 січ. 2005 р. № 2342-IV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

21. Про заходи щодо вдосконалення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серп. 2004. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Посібники, підручники

22. Балтачєєва Н.А. Теорія та практика формування і реалізації соціальної політики в Україні [Текст]: (монографія) / Балтачєєва Н.А.; Донец. нац. ун-т. – Донецьк: ДонНУ, 2010. – 433 с.

23. Гайдуцький П.І., Подолєва О.Е. Фінансування соціальної політики. — Київ: УАДУ, 1995.

24. Іщенко А.О. Соціальна і гуманітарна політика [Текст]: навч.-метод. посіб. / М.П. Іщенко, А.О. Овчаренко, Я.В. Подолян; Черкас. нац. ун-т ім. Б.Хмельницького. — Черкаси: [Вид. від. ЧНУ ім. Б.Хмельницького], 2011. 400 с.

25. Корецька С.О. Соціальна політика України: теорія, методологія, механізми реалізації [Текст]: монографія / С.О. Корецька; Донец. держ. ун-т управління. Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 445 с.

26. Кучменко Е.М., Шелега О.О. Специфіка ринку зайнятості України: вдосконалення діяльності особистості з питань професійного навчання населення. / Державне управління та державна служба зайнятості (питання теорії та виклики практики). Київ, ІПК ДСЗУ, 2008. С.122-135.

27. Людський розвиток в Україні: можливості та напрямки соціальних інвестицій (колективна науково-аналітична монографія) / За ред. Е.М. Лібанової. Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, Держкомстат України, 2006 – 424 с.

28. Михненко А. Світові моделі соціальної політики: уроки для України / А. Михненко, Н. Щур // Вісник НАДУ: соціальна і гуманітарна політика. – С. 2019-227.

29. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи: навч.-наук. вид. / авт. кол.: В.А. Скуратівський, В.П. Трощинський, П.К.

Ситник та ін.; за заг. ред. В.А. Скуратівського, В.П. Трощинського. — К.; Львів: НАДУ, 2012. — 368 с. Режим доступу:

http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/6c8a65cb-ba64-4b9e-af9c-fef97c8bd307.pdf

30. Соціальний захист населення України: стат. зб. / Держ. ком. стат. України. — К., 2009. — 126 с.

Додаткова література

33. Афонін Е. А. Соціальні цикли: історико-соціологічний підхід / Е. А. Афонін, О. М. Бандурка, А. Ю. Мартинов; Укр. т-во сприяння соціал. інноваціям, Укр. технол. акад. Харків: Вид-во —Титул, 2008. — 504 с.
Балтачєєва Н. А. Соціальна політика в Україні: стан, проблеми і шляхи вирішення/Н.А.Балтачєєва. — Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prvs/2011.../022.pdf
34. Державне управління соціальною сферою в Україні // Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України та НАН України (нова редакція). — Режим доступу: http://www.cprs.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=104:2010-06-23-10-53-18&catid=20:2010-06-13-21-06-26&Itemid=27
35. Соціальна політика: що змінилось в Україні й чого чекати далі / Український інтерес // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://uain.press/news/sotsialna-polityka-shho-zminylos-v-ukrayini-jchogo-chekaty-dali-642773>
36. Соціально-економічна політика держави. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/book/dopov_zm/R5.pdf
37. Стратегія сталого розвитку «Україна 2020»/Указ Президента України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>
38. Резнікова Н. В. До питання про адаптивність європейської соціальної моделі до українських реалій. [Електронний ресурс]. 2009. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/Prvs/2009_3/1226.pdf
39. Щодо удосконалення соціальних стандартів / Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/sots_standart-2ffd3.pdf
40. Економічна правда. / Як система соціальної допомоги культивує бідність [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/03/27/635376/>
41. Яценко В. Пенсійна солідарність по-американськи // Україна: аспекти праці. — 2001 — № 1
42. Social Policy/Edited by Nick Manning.—Oxford. University Press. 1999
Social Policy and Social Justice. The IPPR. Reader / Ed. by Jane Franklin. — Cambridge. Polity. 1998 — 316 p.
43. Readings in Social Welfare. Theory and Policy/Ed. by Robert E. Kuenne. —Oxford. Blackwell Publishers. 2000

44. Соціальна психологія бідності: монографія / Т.І. Белавіна, В.О. Васютинський, В.Ю. Вінков та ін.: за ред. В. О. Васютинського; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Київ: Міленіум, 2016. – 294 с.

Дистанційні курси та інформаційні ресурси www.subject.com.ua

(Скуратівський В.А. Соціальна політика: Навчальний посібник)

www.enpuir.npu.edu.ua (Соціальна політика. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Соціальна допомога: анот. бібліогр. покажч. / Укл. А.О. Ярошенко, І.Б. Савельчук, Д.Д. Бибик. — К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. 206 с. (Серія «Науково-методичне забезпечення підготовки фахівців соціальної сфери»)).

www.msp.gov.ua (сайт Міністерства соціальної політики України)
www.zakon.rada.gov.ua (Нормативно-правова база Соціальної політики в Україні)

www.stud.com.ua (Холостова Е.І. Соціальна політика: Навчальний посібник. 2015 р.)

Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>